

# GAZETA W. KSIĘSTWA POZNAŃSKIEGO.



## PRZEDPŁATA:

ćwierćrocznie dla miasta Poznania 1 Tal.  
20 Sgr. na całe Prussy 2 Tal.

## INSERATY:

1 Sgr. 3 Fen. od wiersza na 1/2 szerokości  
przyjmują się tylko w Ekspedycji.

Drukiem i nakładem Drukarni Nadwornej W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamiński w Poznaniu.

### Telegraficzne wiadomości Gaz. W. Ks. Pozn.

Hamburg, 19. Lutego. — Wedle telegramu zamieszczonego w Hamburger Nachrichten z Kopenhagi z dnia wczorajszego, oświadczył na posiedzeniu wczorajszym rady państwa prezes gabinetu podczas obrad nad projektem co do zmiany konstytucji, że połączenie konstytucyjne Holsztynu i Lauenburga z pozostałymi częściami kraju zawisło od zupełnej zgody między radą państwa i zgromadzeniem stanów holsztyńskich, które zupełnie są niepodległymi i niezawisłymi od siebie. Minister spraw wewnętrznych uważał połączenie za podobne po przeglądzie zupełnym konstytucji. Niezgoda tudzież przykre położenie pochodzi jedynie z mieszania sprawy ludu holsztyńskiego z rycerstwem holsztyńskim. Ma to przekonanie, że lubo lud holsztyński chwilowo znajduje się w tem położeniu, że tylko stan rycerski holsztyński głos zabiera, ale nie podziela teorii owego rycerstwa holsztyńskiego. Jest to najśmielszą sztuką rycerstwa holsztyńskiego, że umiało przez wywieszenie chorągwi niemieckiej sfluńczyć życzenie wolności, które się gnieździ w łonie ludu holsztyńskiego.

Monachium, 19 Lutego — Neue Münchener Ztg mówi: nota pruska z d. 14. b. m. nie niszczy mostu i nie pali okrętów za sobą, owszem spodziewa się dalszych propozycji Austrii i państw średnich. Uderza w oczy, że niemożemy wyrzec się stanowiska zakreślonego przez prawa związku niemieckiego; mimo to nieuważamy zbliżenia się za niepodobne, a może nawet właśnie w owych kwestiach, które niedawno najwięcej się przyłożyły do rozdziału, w sprawie hesko elektoryalnej i duńskiej przysposobiono drogę lepszą.

Londyn, 19 Lutego — Z Nowego Jorku donoszą, że prezes Lincoln i minister wojny obejmą dowództwo nad armią, a generał M' Clellan dowodzić będzie nad Potomakiem.

— Z Meksyku donoszą, że niezgoda panująca wewnątrz uchyłona i wszystkie stronnictwa połączyły się celem odparcia napaści.

Petersburg, 19 Lutego. — Drogą lądową otrzymano wiadomość z Pekinu z d. 15 Grudnia. Pekin zachowuje się spokojnie. Powstanie szerzy się w Schantung i centralnych prowincjach, tudzież w Jangtsekiang. Powstańcy zawiadomili konsula angielskiego w Hankon o swym zamiarze, uderzenia na to miasto, tudzież na Szangai i przyrzekli, że jeżeli im te miasta nie stawiają oporu, natenczas oszczędzać będą mieszkańców, w przeciwnym razie grożą wytepieniem. Mieszkańcy z Ningpo uciekli.

Paryż, 20. Lutego. — Monitor dzisiejszy pisze: Antonelli odpowiadając na zapytanie Francji pod względem zwołania do Rzymu biskupów chrześcijańskich, oświadczył, iż zaproszenie nie jest obowiązującym, tylko ma nastąpić z dobrowolnego postanowienia celem uroczystości czysto religijnej. Rząd francuski sądzi, że biskupi mogą opuszczać dycezyje i żądać upoważnienia do opuszczenia cesarstwa w przypadku jedynie bardzo ważnych interesów dycezalnych powołujących ich do Rzymu.

Berlin, 20. Lutego. — Najj. Pan raczył nadać dotychczasowemu konsulowi w Batawii, kupcowi Hermanowi Willmansowi w Hamburgu order orła czerwonego 4. klasy i nauczycielowi Kionce w Tudi-gau powszechną oznakę honorową.

Berlin, 19. Lutego. — Do Gazety wrocławskiej piszą z Berlina: Trudno dociec dla czego dzienniki austriackie wytrębiają zwycięstwo dyplomacji wiedeńskiej. Faktem to zresztą jest wiadomym, że rządy średnie niemieckie chętnie się łączą z Austrią, wiele razy o to chodzi, aby położyć przeszkodę Prusom, gdy te zabierają się do skutecznej reformy stosunków niemieckich. Pierwszy na to dowód stawiają bezskuteczne układy przez wiele lat się toczące, gdy chodziło o zreformo-

wanie armii i ustaw wojennych niemieckich. Pod względem zaś moralnym dalekiem jest jeszcze zwycięstwo, bo zaślepione sobkostwo, jakim się odznacza koalicja austriacko wirtenberska, jest od dawna zdyskredytowane w Niemczech i ono nawet przysługuje się do uwiecznienia usiłowań pruskich. Oprócz tego nie uchodziła nigdy w dziedzinie faktów protestacja za zwycięstwo, ale tylko za środek ratunku bezwładności. Jeżeli z jednej strony Austrija się łączy ze sprzymierzeńcami i dokłada nadzwyczajnego wysiłenia aby założyć protestacją przeciw Prusom, jeżeli z drugiej strony Prusy w przeświadczeniu o swoim stanowisku oświadczają przeciwnikom, że na ich protestacje nie zważają i pozostaną na raz obranej drodze, natenczas każdy bezstronny przyznać musi, że koalicja nie odgrywa roli bohaterskiej. O innych czynach z tamtego obozu nic nie słychać. Czytajmy tylko depesze krążące między Wiedniem a Dreznem, a przekonamy się, że rządy sprzymierzone nigdy nie zgadzały się na pewne środki. Wiadomość podana przez dzienniki wiedeńskie, że i Meklemburg przystąpił do koalicji, jest płożną. Meklemburg wręcz odmówił przystąpienia do koalicji, lubo można sobie zadać pytanie, czyli się do tego przyłożyła polityka jego, czyli też jego jeograficzne położenie.

— Oskarzenie przeciw redaktorowi Dziennika Poznańskiego p. Jagielskiemu o podburzanie do zdrady stanu, zostanie wniesione, jak donosi gazeta wrocławska z 19. b. m., na dniu 1. Marca przed sądem stanu na wielkiej sali wydziału kryminalnego kamergerichtu. Bronić go będzie, jak już donieśliśmy, obrońca prawa p. Lewald.

— W d. 18. b. m. przejechała przez Berlin wielka księżna Konstantowa z córką i orszakami jadąc do Petersburga nadzwyczajnym pociągami na Bydgoszcz, Królewiec i Kowno.

### Królestwo Polskie.

Warszawa, 13. Lutego. — W dniu dzisiejszym bez poprzedniego ogłoszenia nastąpiło otwarcie i rekonsyliacja dwóch sprofanowanych kościołów, katedralnego i Bernardyńskiego.

O godzinie 9 1/2 rano ksiądz arcybiskup przyjechał do katedry, do której bocznymi drzwiami wszedłszy, zastał licznie zebrane duchowieństwo świeckie i zakonne. Ubrany in pontyficalibus, wyszedł procesjonalnie przed wielkie drzwi katedry od nlicy Świętojańskiej, gdzie duchowieństwo odśpiewało długie rytuału psalmy, po których ukończeniu, z głosem również śpiewaniem obeszło, mając arcybiskupa na czele, dookoła kościoła katedralny zewnątrz, idąc przez kanonie. Powróciwszy do wielkich drzwi, arcybiskup uderzył w nie po trzykroć pastorałem — podwoje się roztwarły, a duchowieństwo całe z ludem weszło do kościoła śpiewając litanie do Wszystkich Świętych. Ksiądz arcybiskup padł krzyżem w presbiterium a księża zaintonowali litanie, po których nastąpiły jeszcze rytualne psalmy. Przez cały ten czas, blisko trzy kwadransy, arcybiskup leżał krzyżem, a lud do otworzonego domu bożego wchodził, napełniał kościół i kaplice, szczególnie kaplicę pana Jezusa.

Po ukończonych śpiewach, arcybiskup podniesiony, obszedł z procesją po trzykroć kościół wewnątrz, kropiąc święconą wodą pierwszy raz ściany, drugi raz ziemię, trzeci raz wiernych. Tą ceremonią akt rekonsyliacji dopełnionym został.

Po krótkiej ciszy, w czasie której oberpolicmajster Piłsudski wyszedł z kościoła, lecz kilkudziesięciu policyantów pozostało, ksiądz arcybiskup ubrany w purpurę wstąpił na kazalnicę, i wśród największej ciszy, tak, iż każde technienie słyhać było, zaczął głosem wzruszonym i nieco przyspieszonym mówić kazanie, które podajemy tutaj według wersji spisanych przez kilkanaście osób z pamięci, a następnie porównanych z sobą. Oto jak mówił:

»Chwała Bogu na wysokości a pokój ludziom dobrej woli na ziemi!

Wyrazy te powiedziane w czasach równie trudnych jak nasze; ale i u nas czyż jest ten pokój? Niema go, bośmybyli pozbawieni kościoła i modlitwy. Modlitwa jest treścią naszego życia, źródłem szczęścia naszego, bo jest środkiem zapewnienia sobie łaski bożej w potrzebach naszych doczesnych i wiecznych. Treścią modlitw, modlitwą modlitwy są te słowa: Ojcze nasz (tu powtórzył słowa modlitwy pańskiej aż do wyrazów: Przyjdź królestwo Twoje.)

Lecz teraz przystępuję do kwestyi najdrażliwszej i najtrudniejszej, a której dotknąć koniecznie muszę. Gdyby wam kto zakazał modlić się do Boga i przedstawiać Mu potrzeby serca waszego, gdyby wam modli-



ty władza jaka zakazała, powiedziałbym wam: »nie bądźcie tej władzy posłuszni, bo obowiązek względem Boga ważniejszym jest niż względem ludzi. Gdyby wam kto zakazał modlić się za ojczyznę, za kraj nasz który wszyscy kochamy, gdyby wam jaka władza zakazała modlić się o szczęście, o dobro tej ojczyzny naszej, znowu bym wam powiedział: nie słuchajcie takiej władzy, bo to złą rzeczą by było. O gdybyśmy się za ojczyznę modlić przestali, prosiłbym Boga aby mnie wziął z tej ziemi, i aby matki nasze płodnemi być przestały! Ale modlić się o szczęście kraju, modlić się o naszą ojczyznę nikt nam zabronić nie może. (Tu wszczął się płacz i łkanie, kobiety zaczęły mdleć, biskup przestać musiał kazanie — a po chwili rzekłszy: Uspokójcie się, tak dalej mówił.)

Nie przestaniemy więc modlić się za kraj, i władza nam tego nie zabroni. Ale chodzi tu o pewne pieśni i hymny przez kościół nie upoważnione, i należy abyście tych pieśni śpiewać zaprzestali. Odstąpienie od pewnych hymnów, nie będzie odstąpieniem od modlitwy. Wszyscy możemy i powinniśmy, przedstawiać Bogu najdroższe nasze potrzeby. Szczególnie jestem, że dziś otwieram kościoły, w których na nowo modlić się będziemy mogli; ale zaklinam was i proszę, dla dobra kraju, zaprzestańcie śpiewać zabronionych pieśni. Te pieśni były dobre, bo wyrażały wladzom czego pragniemy, lecz dziś władza poznała te pragnienia nasze i wie czego żądamy.

Otóż przychodzę wam tu oświadczyć i udzielić wam dobrej nadziei, iż monarcha pragnie uczynić zadość potrzebom kraju naszego. Mówiłem z monarchą, mówiłem długo; oznajmił mi, że nas pozbawiać nie chce ani narodowości, ani religii naszej, że obietnice swoje dopełni, że udzieli wszystko czego słusznie pragniemy; ale jeden warunek kładzie, aby się kraj uspokoił, aby zakazane pieśni śpiewane nie były. Otóż bracia zaklinam was, w imieniu Boga, spokoju i ojczyzny, wstrzymajcie się od śpiewania tych pieśni. Może mi powiecie, że obietnice te przez monarchę wam uczynione nigdy dotrzymanymi nie były. Na to odpowiem: mam obietnicę monarchy, że teraz spełnione zostaną. Zastósujmyż się do położenia naszego, i nie sprowadzajmy na siebie zarzutu, że stajemy się winnymi niedopełnienia tych obietnic, mających na celu dobro kraju naszego i ratunek tylu braci naszych cierpiących. Śpiewanie tych pieśni byłoby odąd czynem buntowniczym, więc proszę i zaklinam dla dobra kraju naszego.

Naśladujcie tu zbawiciela, który umarł na krzyżu za sprawiedliwość, a władzy doczesnej był aż do śmierci posłuszny. Bierźcie przykład z pierwszych męczenników, którzy kryli się z wyznaniem swej wiary, a życie przez posłuszeństwo władzy, lecz dla wyznania tejże wiary, oddawali w potrzebie. Posłuszeństwo dla władzy polecił Chrystus, mówiąc: Wszelka władza od Boga pochodzi. Zasłużmy się tylko Bogu a pobłogosławi nam. Bo pamiętajcie że w mocy Boga jest wszystko, że złe zawsze ukarane jest na ziemi. Pamiętajcie, że Bóg zawsze upokorzy winnego. Więc kara boska ukaze się i tu po stronie winnych. Niechaj nie my winnymi będziemy. Więc proszę was i błagam w imie Boga, w imie dobra ojczyzny, zaprzestańcie wszelkich śpiewów i manifestacji, wiercie, że tylko dla dobra kraju naszego pragnę, ufajcie mi, a kto mi ufa i przyrzeka pójść za radą moją, niechaj klęknie a ja mu dam błogosławieństwo.

Po skończeniu kazania sumę odprawił ks. kanonik Rzewuski, nominowany przez arcybiskupa. Arcybiskup wezwał do konsystorza oprócz ks. Rzewuskiego ks. Siekluckiego, który był dotąd także członkiem konsystorza a teraz świeżo wypuszczony został z cytadeli i ks. Dorobis, mimo, że namiestnik, a szczególnie jenerał gubernator nalegali, ażeby oficyałem mianowano ks. Zwolińskiego, który nie zamknął kościoła na Pradze wówczas, gdy wydał ks. Białobrzęski nakaz zamknięcia kościołów.

Prześladowania, aresztowania i wywożenia ludzi niewinnych trwają bez przerwy.

Warszawa, 14. Lutego. — Dnia wczorajszego obyło się poświęcenie a raczej rekonyliacya i otwarcie sprofanowanych przez wojsko rosyjskie kościołów, t. j. kościoła archikatedralnego i kość. Bernardynów. Obrządek ten jest potwierdzeniem najzupełniejszem orzeczenia komisji względem gwałtów, których się rząd rosyjski wypierał. Donosiłem, że jen. Lüders i cały rząd wojskowy rosyjski nie życzył sobie rekonyliacyi kościołów i dowodził, że kościoły nie były sprofanowane; chciał następnie, aby obrządek ten odbył się cicho; w końcu ustąpił stałej woli ks. Felińskiego i fakt za zezwoleniem zarządu wojskowego spełniony, zaprzeczyl opinii poprzednio przez tenże rząd ogłoszonej, uznając profanację popełnioną przez wojska rosyjskie na rozkaz władzy. Z ogłoszenia w gazetach widać jednak, że w razie potrzeby rząd rosyjski myśli inny charakter nadać poświęceniu i dla tego nie pozwolił wydrukować doniesienia o »rekonyliacyi«, lecz tylko o otwarciu kościołów. Zwracam waszą uwagę na ten szczegół, gdyż on wykazuje złą wiarę rządu rosyjskiego i intencję, aby w razie potrzeby przekreślić znaczenie faktu rekonyliacyi.

Na to poświęcenie kościołów czekano w Warszawie z wielkiem wyrażeniem uwagi; każdy pojmował ważność chwili. Rząd rosyjski przygotował się na wszelką ewentualność; liczbę wojska pomnożono w Warszawie, broń nabito ostreimi ładunkami a żołnierzy wódką zachęcono do odważnego w razie danym wystąpienia. Naród z rezygnacją i spokojem bez żadnych przygotowań i poprzednich agitacji oczekiwał na ten moment historyczny. Ks. Feliński żądać miał od jen. Lüdersa aby policya i wojsko pod żadnym warunkiem do kościołów nie wchodziły. Nie wiemy co odpowiedział jen. Lüders na to żądanie, ani w dziennikach nie czytaliśmy ogłoszenia urzędowego, którego żądał szanowny ks. Białobrzęski, jako gwarancji i warunku pod którym może otworzyć kościoły.

Od rana również dał się spostrzedz ruch nie zwykły wojska i policyi; powiększono patrole piesze i konne, wysłano kilkudziesięciu policyantów do dwóch kościołów, w sieniach każdego domu na ulicy Świętojańskiej stanęło po dwóch i po trzech milicyantów. Nastąpiła wreszcie

ceremonia oczyszczenia i rekonyliacyi, odbyta według przepisów prawa kościelnego w kościele św. Jana przez samego arcybiskupa, a u Bernardynów przez biskupa Platera. Po wstępnym obrządku przed drzwiami kościoła i po procesyi zewnątrz świątyni, arcybiskup na czele duchowieństwa i ludu, śpiewającego litanie, uderzywszy pastorałem w bramę kościoła, wszedł do katedry, a lud płaczem powitał posadзки i mury, które przed kilku miesiącami były świadkiem strasznych scen najścia i mordów dopełnionych przez wojsko rosyjskie. Rzewny widok tej sceny głęboko poruszył serca obecnych. Z ludem weszło do świątyni kilkudziesięciu policyantów, oberpolicmajster Piłsudski, komisarze policyjni. Jen. Piłsudski dawał jakieś znaki rozkazujące policyantom potem przed kazaniem opuścił kościół. Po odśpiewaniu litanii i pieśni rytuałowych w kościele i trzykrotnej wewnątrz procesyi, przy której ks. Feliński poświęcał ściany i ołtarze, potem posadzkę, a nakoniec lud zgromadzony, wstąpił arcybiskup na ambonę, na której przed czterema miesiącami widzieliśmy żołnierzy rosyjskich z karabinami kolbujących ludzi, i miał do ludu kazanie.

Kazanie to, o ile będę mógł dosłownie spisane, prześlę wam później. (Patrz list powyższy innego korespondenta). Dzisiaj powiem jedynie, że ks. arcybiskup w przemowie swojej przedstawił, że modlić się za ojczyznę i pomyślność jej jest obowiązkiem, którego nikt zakazać nie może; nie modlić się za kraj i zakazywać się modlić, jest grzechem, a gdy za ojczyznę modlić się przestaniemy, lepiej abyśmy nie żyli; ale zaklinał i radził aby nie śpiewano pieśni, których wprowadzie kościół prócz jednej (Psalmu »Z dymem pożarów«) nie wzbronil, ale które rząd zakazuje. Dawniej dobrze było je śpiewać, aby wyrazić życzenia narodu, lecz dzisiaj gdy wyraziliśmy nasze życzenia, gdy monarcha i władza wiedzą czego chcemy, śpiewać je nie jest na czasie. Dalej arcybiskup zapewniał że cesarz oświadczył, iż pragnie uczynić zadość potrzebom kraju, dać swobodę narodowości i religii, mówił o życzliwości cesarza. Przypominał że obietnice te kilkakrotnie robione, nigdy spełnione dotąd nie były, że czekaliśmy długo napróżno, lecz wzywał, aby jeszcze czekać, a Bóg ukarze tych co będą winni. Dalej mówił o poszanowaniu dla władzy, i wzywał do zaprzestania śpiewów, i zakończył wezwaniem, aby ci co mu ufają ukłękli na znak że pójdą za jego radą i dla przyjęcia błogosławieństwa. Lecz mało kto ukłękł i arcybiskup mógł się przekonać, że stoi na innem od narodu stanowisku. Arcybiskup ks. Feliński świeżo przybyły do kraju, nie wiedzący co się tu działo, wierzy w łaski cesarza i dobre chęci rządu, a naród bity, więziony i wywożony, naród w tejże samej świątyni oblegany i kolbowany w imie dobrych chęci rządu rosyjskiego i porządku, jednym słowem naród zostający pod najsroższym uciskiem, w imie łaskawości i życzliwości, w imie poszanowania narodowości, nie wierzy i wierzyć nie może obietnicom słownym, którym zaprzeczają najsroższa rzeczywistość, okropne fakty, mordy, rzezie, systematyczne prześladowanie narodowości do ostateczności posunięte i oddanie całego narodu pod arbitralną nieograniczoną władzę kilku mściwych bez serc i rozumu ludzi. Organów tych do wyrażania życzeń i potrzeb narodu o których mówił arcybiskup nie mamy i sam się o tem przekona.

Następnie była suma, na której o wiele mniej już ludu zostało. W kościele nie było prawie młodzieży mającej w owej godzinie lekcye w szkołach i akademi, a niektórzy obecni w kościele należeli po największej części do klasy wyrobniczej i rzemieślniczej. Mimo tego lud ten nie uwierzył w obietnice łask, o których mówił tylokrotnie Gorzakow, Chrulew, Suchozanet, Lüders, Kryżanowskiej coraz srożej potem naród prześladować.

Nie można zataić, że smutne wrażenie zrobiła mowa arcybiskupa w Warszawie, tem więcej, że wielu niezrozumiało niektórych jej ustępów, że ajenci rosyjscy mylnie o niej rozgłaszają wieści. Niema Fijałkowskiego, niema Białobrzęskiego, mówili ludzie, biskup stoi gdzieindziej a naród z duchowieństwem gdzieindziej.

Zdaje wam wierną relację o tem co zaszło; nie daję mojej opinii, nie chcę bowiem przesądzać przyszłości, a nie tracę nadziei, że ks. arcybiskup poznawszy bliżej postępowanie władz rosyjskich w Polsce, dokładniej zbadawszy naturę tego rządu i głębokie przekonania i usposobienie ludu, stanie na stanowisku śp. Fijałkowskiego, że naród i arcybiskup bliżej się poznawszy, porozumią się zupełnie. Tak, nie tracę nadziei, tem bardziej, że mocno jestem przekonany, że jen. Lüders, Kryżanowskiej, Rożnów, et consortes. prędko bardzo swoim postępowaniem, uciskiem i prześladowaniem, przekonają arcybiskupa, co to jest łaska rosyjska, co są dobre chęci i życzliwość o której mówił i nauczą go właściwego ocenienia ładnie brzmiących obietnic.

Słyszeliśmy, że ks. Feliński zacnego i powszechnie szanowanego ks. Rzewuskiego ma oficyałem zanominować.

Dzisiaj rano otworzone zostały wszystkie kościoły i rozpoczęło się 40-godzinne nabożeństwo. — Ludności w kościołach mniej jak dawniej bywało. Policyantów w kościołach a wojska na ulicy dużo. Smutek ogarnął wielu, ale i pewność opieki Bożej w sierotwie, silna wola nieschodzenia ze stanowiska narodowego, powiększyła się. W kościołach nie śpiewają, spokojność zupełna.

W Radomiu zamknęli znowu gimnazjum podobno za śpiewanie pieśni »Boże coś Polskę«.

Ksiądz Jan Nepomucen Chilczkowski proboszcz z Goraja w Lubelskiem, bez sądu wywieziony do Wołogdy. Dowiedzieliśmy się także o miejscach wywiezienia syberyjczyków, postąpienie z którymi wywołało tu wielkie oburzenie, otóż: Henryka Krajewskiego wywieziono do Wiatki, Gustawa Ehrenberga do Bobrujska, Aleksandra Krajewskiego do Wołogdy, Szymona Tokarzewskiego do Ufy. Jastrowa rabina, wysłano na miejsce urodzenia w Poznańskie; tłum starożytnych odprowadzał go; na pożegnanie zacytował ten i szanowny człowiek miał mowę, w której zachęcał żydów do trwania w jedności narodowej. Wczoraj nadrabina Baera Majselesa wywieziono do Pruszkowa, a z tamąd koleją żelazną do



granicy pruskiej. Tłumy ludu wszystkich wyznań oczekiwało na dworcu kolei żelaznej, ażeby pożegnać człowieka zasługi, godnego szacunku publicznego. Niewiedziela publiczność że nie w Warszawie, lecz w Pruszkowie wsadzono go na kolej. — Ci dwaj mężowie jak i Kramsztyk wywieziony do fortecy, zostawiają w Warszawie najpiękniejsze wspomnienie. Wydalenie ze służby jak deportowanie bez sądu ucziwych i znacznych ludzi, jest w porządku dziennym. Świeżo dano dymisyę podsekowi w Garwolinie Maślakiewiczowi, obrońcy sądowemu w tymże Garwolinie, Suwałkach i Warszawie.

### Francya.

Paryż, 17 Lutego. — Nakazany jest nowy nabór majtków aż do roku 40 życia, aby zupełnie ubytli w flocie.

— Pan Troplong w senacie odczytał swój projekt do adresu. Kwestya rzymska w nim obszerniej jest wyłożona niż w mowie od tronu i z osnowy jej widać, jak dalece starano się w komisji oddać Bogu, co jest boskiego, a cesarzowi, co jest cesarskiego, a przytem uwzględnić i rzymską przychylnosć i opozycją księcia Napoleona. Senat z majestatem spokojnością rozważa warunki potrzebne do wykonania dzieł największych i radzi umiarkowanie, bez którego niemożna żadne wielkie dzieło być dokonane. Stara się pogodzić zbyt liczne uroszczenia z przesadzoną niewzruszonością. Będzie tu dosyć żywiołów do polemiki w łonie senatu.

— Uchwały teraz głosy o planach względem obsadzenia tronu meksykańskiego. Senat zupełnie o tem milczy. Rząd spowodowany wypadkami meksykańskimi okazującymi zgodę między Meksykanami dowiaduje się lubo za późno, u jednego tu znakomitego Meksykanczyka, czyli są jakie żywioły monarchiczne w Meksyku, o których go zawiadamiali niektórzy wysłańcy z Meksyku.

### Belgia.

Bruksela, 17. Lutego. — Wczoraj przyjmował król Belgów nowego nuncjusza papieskiego hr. Ledóchowskiego na publicznej audyencji i przyjął z rąk jego pismo zawierzytelniące go przy dworze belgijskim.

### Włochy.

— Z szeregu dokumentów przedłożonych francuskiemu senatowi i ciała prawodawczemu wyjmujemy poniżej większą część tych, które dotyczą sprawy włoskiej:

Minister spraw zagranicznych do p. hr. Rayneval chargé d'affaires francuskiego w Turynie.

Paryż, 15 Czerwca 1861.

JWPanie! Król Wiktor Emanuel przesłał do cesarza list, którego przedmiotem jest prośba, aby go JCMość uznał królem włoskim. Cesarz przyjął tę komunikację z uczuciem życzliwości, jaka go ożywia dla Włoch i JCMość tem bardziej jest gotowym dać tego nowy zakład zgadzając się z życzeniem króla, iż nasze wstrzymanie się w okolicznościach obecnych mogłoby zrodzić błędne domysły i być uważanem jako skazówka polityki, która nie jest polityką rządu cesarskiego. Lecz jeżeli zależy nam na tem, aby niepozostawić wątpliwości co do zamiarów naszych, są jednak konieczności, których nie możemy tracić z oka i powinniśmy się starać, aby uznanie nasze było tłumaczone w sposób niedokładny we Włoszech i w Europie.

Rząd JCMości nie ukrywał w żadnej okoliczności swych opinii o wypadkach, które wybuchły roku zeszłego na półwyspie. Uznanie stanu rzeczy, które jest ich wynikiem, nie może być ich rękojmią, również jak nie może pociągnąć za sobą wstecznej aprobacji polityki, w przedmiocie, której zastrzeżliśmy sobie zawsze zupełną swobodę ocenienia. Jeszcze mniej powodu mają Włochy upatrywać w tem zachętę do działań mogących narażać pokój europejski. Nasz sposób zapatrywania się nie zmienił się od zjazdu warszawskiego, gdzie mieliśmy sposobność dać go poznać Europie również jak gabinetowi turyńskiemu. Oświadczając wtedy, że uważamy zasadę nieinterwencji za prawo postępowania wszystkich mocarstw, dodaliśmy zarazem, że nadal żaden zamach ze strony Włochów, jakiegokolwiek mogłoby być jego skutki, nieotrzyma aprobacji rządu cesarskiego. Pozostaliśmy przy tych samych uczuciach i rzucamy z siebie wszelką solidarność w projektach, których niebezpieczeństwa i skutki rząd włoski na swój karb przyjąć winien.

Gabinet turyński z drugiej strony zda sobie sprawę z obowiązków jakie położenie nasze wkłada na nas dla stolicy świętej i uważam za zbyt liczne dodawać, że zawiązując stosunki urzędowe z rządem włoskim, nie zamierzamy bynajmniej osłabiać ważności protestacji, jaką sformułował dwór rzymski przeciw najściu kilku prowincyj krajów papieskich. Niemniej jak my, rząd króla Wiktora Emanuela nie może zaprzeczyć ważności uwagom wszelkiego rodzaju odnoszącym się do kwestyi rzymskiej i kierującym naszymi postanowieniami, i pojmie, że uznając króla włoskiego, winniśmy dalej zajmować Rzym, dopóki dostateczne rękojnie nie będą osłaniać interesów, które nas tam przywiodły.

Rząd cesarski uważał za potrzebne wejść w podobnej chwili, w najotwartwsze porozumienie się z gabinetem turyńskim. Mamy nadzieję, iż ocenion charakter i przedmiot tego kroku.

Zechcesz JWPan odczytać i zostawić odpis niniejszej depezy p. baronowi Riccalemu.

(podp) Thouvenel.

Minister spraw zagranicznych do agentów dyplomatycznych cesarza.

Paryż, 18. Czerwca 1861.

»JW. Panie! Rząd cesarski skłonił się do przyjęcia względem Włoch postanowienia, którego powody i doniosłość uważam za potrzebne dokładnie JW. panu określić. Nie mam nic do powiedzenia o powodach, które wywołały przerwę stosunków naszych z gabinetem turyńskim. Wypadki, które następowały po sobie odtąd, nie zmieniły naszego zapatrywania się. Jednak postawa nasza dawała powód do domysłów szkodliwych dla utrzymania porządku we Włoszech, jak również dla przywrócenia zaufania w utrzymanie pokoju. Chociaż ewentualnościom, jakich

obawiano się na początku tego roku zapobieżonem zostało, dzięki zgodzie mocarstw i wytrwałości rozwiniętej w tych czasach przez znakomitego ministra, który stał na czele gabinetu turyńskiego, cała jednak Europa odczuwała ten stan rzeczy, nie będący obcym obawom sytuacji powszechnej.

Już na jakiś czas przed ubolewania godną śmiercią p. Cavoura, zadowalaliśmy sobie pytanie przedstawiające się nam z coraz jawniejszą nagłością; pytaliśmy się czy długo jeszcze może się przewlec przywrócenie stosunków dyplomatycznych z krajem, z którym tyle nas łączy interesów. Nie byliśmy w tej mierze związani żadnem zobowiązaniem z innymi mocarstwami. Staraliśmy się przeciwnie zastrzedz sobie w tym punkcie zupełną wolność działania a mianowicie daliśmy poznać całkowicie myśl naszą wielkim dworom stałego ładu w skutku zjazdu warszawskiego. Rząd cesarski mógł więc swobodnie iść za wskazówką ważnych uwag które mu doradzały uznać rząd włoski.

Zamierzaliśmy jednak uznanie nasze podporządkować kwestyi włoskiej, to jest położyć w niem warunki, któreby nam pozwoliły wyprowadzić wojsko nasze z Rzymu w przyszłości bliższej lub dalszej bez obawiania się zaburzeń. Chcieliśmy uczynić zależnem od danych nam rękojmi bezpieczeństwa dla terytorium pozostawionego rządowi papieskiemu, ostateczne postanowienie nasze — i gotowi byliśmy wejść w rokowania z gabinetem turyńskim dla otrzymania od niego uprzednio przyrzeczenia odpowiadającego, co się tyczy stolicy św., pieczołowitości, jaką rząd cesarski nie przestaje ją otaczać.

Lecz śmierć hr. Cavoura pozostawiając na półwyspie próżnię, tak sprzyjając ruchom stronnictw zaledwo przytłumionym przez jego ostatnie zwycięstwo parlamentarne, przygotowała sytuację, której niebezpieczeństwo pojęła cała Europa. W obec takich okoliczności rząd króla Emanuela był zagrożony obaleniem, a anarchia któraby tego wypadku była skutkiem, miałaby dla pokoju najgłębniejsze następstwa. Taki stan rzeczy, chociażby nawet wojna nie była bezpośredniem jego następstwem, pozostawiając wolne pole tym, którzy w tylu wypadkach oświadczyli się, iż chcą wziąć jej inicjatywę, stałby się koniecznym źródłem trudności i zawiłań nadzwyczajnie kłopotliwych dla mocarstw i mogących rzucić pomiędzy nie głęboki przedział.

Sądźmy, iż obraliśmy drogę odpowiedniejszą interesom europejskim, jak również interesom włoskim i francuskim, przyczyniając się o ile od nas zależy, do nadania innemu kierunkowi wypadkom i chcąc zadość uczynić dwójakiej potrzebie, jaka się przezorności naszej nasuwa i dla tego rząd francuski postanowił oddzielić kwestyę rzymską od kwestyi uznania króla włoskiego w celu natychmiastowego przywrócenia stosunków naszych z gabinetem turyńskim. Zawiadomiono go o postanowieniu JCMci za pomocą dołączonej komunikacji, lecz zarazem uprzedzono, że wojsko francuskie dalej zajmować będzie Rzym. W komunikacji tej zresztą nie zaniedbałem określać doniosłość naszego postanowienia dokładnie wykazać, aby gabinet turyński nie sądził bynajmniej, iż pochwalamy politykę, której akta ganiliśmy w innej epoce. Przyszłości jest rzeczą orzec względem organizacji, mogącej najodpowiedniej ustalić losy półwyspu. Lecz pozostawiając czasowi przygotowanie i utorowanie przyjęcia załatwienia, któreby nie łączyło w sobie warunków siły i trwałości, gdyby nie było skutkiem rozstrzygnięcia, doświadczenia i wolnego sądu samych Włochów, należy zażegnać lub zmniejszyć o ile możności niebezpieczeństwa teraźniejszej sytuacji i nieść pomoc jak najskuteczniejszą polityce pokoju, której gabinet cesarstwa usiłują nadać przewagę. Ze względu na położenie Francji, obowiązki i interesa nasze wybitniej są wskazane w tej kryzys i ta to myśl skłania rząd cesarski do uznania w tej chwili króla włoskiego.

(podp) Thouvenel.

### Kronika miejscowa.

Poznań, 19. Lutego. — Król. biuro statystyczne w Berlinie podaje ceny przecięciowe miesięczne czterech głównych rodzajów zbóż i ziemniaków po znaczniejszych targach pruskich w miesiącu Styczniu r. b. obliczone na srebrne grosze i szefle jak następuje:

| Nazwiska miast.                          | Pszenvica                        | Żyto                             | Jęczmień                         | Owies                            | Ziemniaki                        |
|------------------------------------------|----------------------------------|----------------------------------|----------------------------------|----------------------------------|----------------------------------|
| 1) Poznań . . . . .                      | 81 <sup>11</sup> / <sub>12</sub> | 54 <sup>7</sup> / <sub>12</sub>  | 43                               | 28 <sup>8</sup> / <sub>12</sub>  | 13 <sup>2</sup> / <sub>12</sub>  |
| 2) Bydgoszcz . . . . .                   | 86 <sup>6</sup> / <sub>12</sub>  | 56 <sup>2</sup> / <sub>12</sub>  | 36 <sup>9</sup> / <sub>12</sub>  | 25 <sup>2</sup> / <sub>12</sub>  | 14 <sup>7</sup> / <sub>12</sub>  |
| 3) Krotoszyn . . . . .                   | 80                               | 52 <sup>6</sup> / <sub>12</sub>  | 40                               | 26                               | 14                               |
| 4) Wschowa . . . . .                     | 87 <sup>8</sup> / <sub>12</sub>  | 58 <sup>2</sup> / <sub>12</sub>  | 44 <sup>8</sup> / <sub>12</sub>  | 26 <sup>9</sup> / <sub>12</sub>  | 14                               |
| 5) Gniezno . . . . .                     | 85 <sup>3</sup> / <sub>12</sub>  | 51 <sup>9</sup> / <sub>12</sub>  | 40 <sup>8</sup> / <sub>12</sub>  | 27 <sup>5</sup> / <sub>12</sub>  | 13 <sup>2</sup> / <sub>12</sub>  |
| 6) Rawicz . . . . .                      | 84 <sup>5</sup> / <sub>12</sub>  | 55 <sup>11</sup> / <sub>12</sub> | 41 <sup>6</sup> / <sub>12</sub>  | 24 <sup>5</sup> / <sub>12</sub>  | 14 <sup>10</sup> / <sub>12</sub> |
| 7) Leszno . . . . .                      | 87 <sup>6</sup> / <sub>12</sub>  | 56 <sup>8</sup> / <sub>12</sub>  | 46 <sup>3</sup> / <sub>12</sub>  | 25                               | 17                               |
| 8) Kępno . . . . .                       | 81 <sup>1</sup> / <sub>12</sub>  | 50 <sup>1</sup> / <sub>12</sub>  | 41 <sup>1</sup> / <sub>12</sub>  | 24 <sup>6</sup> / <sub>12</sub>  | 11 <sup>9</sup> / <sub>12</sub>  |
| Ceny przecięciowe w 13 pruskich miastach | 88 <sup>10</sup> / <sub>12</sub> | 54 <sup>3</sup> / <sub>12</sub>  | 38 <sup>10</sup> / <sub>12</sub> | 25 <sup>11</sup> / <sub>12</sub> | 20 <sup>8</sup> / <sub>12</sub>  |
| » 8 poznańskich »                        | 84 <sup>3</sup> / <sub>12</sub>  | 54 <sup>6</sup> / <sub>12</sub>  | 41 <sup>9</sup> / <sub>12</sub>  | 25 <sup>7</sup> / <sub>12</sub>  | 14 <sup>1</sup> / <sub>12</sub>  |
| » 5 brandenburg. »                       | 91 <sup>1</sup> / <sub>12</sub>  | 58 <sup>8</sup> / <sub>12</sub>  | 43 <sup>10</sup> / <sub>12</sub> | 28 <sup>11</sup> / <sub>12</sub> | 22 <sup>1</sup> / <sub>12</sub>  |
| » 5 pomorskich »                         | 98 <sup>2</sup> / <sub>12</sub>  | 63 <sup>10</sup> / <sub>12</sub> | 44 <sup>3</sup> / <sub>12</sub>  | 31 <sup>11</sup> / <sub>12</sub> | 25 <sup>9</sup> / <sub>12</sub>  |
| » 13 szląskich »                         | 83 <sup>11</sup> / <sub>12</sub> | 58 <sup>5</sup> / <sub>12</sub>  | 38 <sup>4</sup> / <sub>12</sub>  | 23 <sup>10</sup> / <sub>12</sub> | 16 <sup>11</sup> / <sub>12</sub> |
| » 8 saskich »                            | 92 <sup>4</sup> / <sub>12</sub>  | 68 <sup>5</sup> / <sub>12</sub>  | 47 <sup>4</sup> / <sub>12</sub>  | 28 <sup>11</sup> / <sub>12</sub> | 25 <sup>7</sup> / <sub>12</sub>  |
| » 14 westfalskich »                      | 106 <sup>1</sup> / <sub>12</sub> | 79 <sup>11</sup> / <sub>12</sub> | 59 <sup>9</sup> / <sub>12</sub>  | 34 <sup>8</sup> / <sub>12</sub>  | 43 <sup>6</sup> / <sub>12</sub>  |
| » 15 reńskich »                          | 106 <sup>1</sup> / <sub>12</sub> | 78 <sup>8</sup> / <sub>12</sub>  | 58 <sup>3</sup> / <sub>12</sub>  | 32 <sup>10</sup> / <sub>12</sub> | 37 <sup>5</sup> / <sub>12</sub>  |
| W pruskim państwie ogólnie               | —                                | —                                | —                                | —                                | —                                |

Poznań, 20. Lutego. — U nas panuje głęboka cisza, którą w kołach towarzyskich polskich przerywają od czasu do czasu prelekcje w różnych gałęziach wiedzy ludzkiej, a w kole czeladzi występują z przedstawieniami scenicznymi, które aczkolwiek ograniczone przestrzenią, bo na małej odbywają się salce za Bramką, jednakowoż pilnie są odwie-



dzane i zyskują pochwały. Czeladź polska okazuje, że nie tylko pracuje skrzętnie w zawodach obranych, ale jeszcze, że część pozostała od roboty umie obracać na rzeczy upiększające życie, a kształcące serce i umysł. Szczęść im na dobrej drodze. Cisze poznańską w końcu przezwyciężenie w sobotę nadchodzącą pana Bülowa, słynnego fortepianisty, który w koncercie sobotnim odegra sonatę 81 Beethovena, śpiewy polskie, polonez, nokturne dzieło 37 nr. 2. Chopina, Liszta zaś polonez bohaterski, marsz węgierski narodowy, pienia Schuberta przez Liszta na fortepian ułożone, pieśń religijną Nowakowskiego, polonez Moniuszki i inne bardzo zajmujące sztuki. Pan Bülow dorównujący Lisztowi, uczuciom głębokim nawet go przewyższający, a oddaniem charakterystyki narodowej w każdej sztuce tak się wszędzie zalecił, że i my z naszej strony niemożem go niepolecić względem publiczności, która się przekona, że zalecony nie tylko niezawiedzie, ale jeszcze przewyższy jej oczekiwania.

### Rozmaite wiadomości.

— Na list pana X., w którym z powodu artykułu o sześciu poprzednikach dzisiejszego najdosłowniejszego arcybiskupa warszawskiego metropolity, zapytuje nas, czy nie zaszła przypadkiem jaka pomyłka, oświadczamy, iż cyfra ta jest zupełnie dobrą, jak o tem przekonać się może z nr. 8. Kur. warszawskiego z roku 1857. w którym wspominając o nowo mianowanym podówczas arcybiskupie śp. najdosłowniejszym JX. Antonim Melchiorze Fijałkowskim, podaliśmy następujące szczegóły: JX. Antoni Melchior Fijałkowski, jest z porządku szóstym arcybiskupem warszawskim. Pierwszym był Fr. Skarbek Malczewski od 2go Paźd. 1818 do 18. Kwietnia 1819. Drugim Szczepan Hołowczyński od 17. Grudnia 1818 do 23. Sierpnia 1823. Trzecim Wojciech Leszczyński Skarszewski, od 12. Lipca 1824. do 12. Czerwca 1827. Czwartym Jan Paweł Paweł Woronicz, od 28. Stycznia 1828 do 6. Grudnia 1829. Piątym Stanisław Kostka Lubicz Choromański. od 15. Stycznia 1837 do 21. Lutego 1838. Szóstym zaś Antoni Melchior Fijałkowski, od 11. Stycznia 1857 do 5. Października 1861. Tak więc dzisiejszy arcybiskup Jksiadz Szczęsny Feliński, jest 7 z kolei arcybiskupem, któremu ad multos annos, dla pożytku kościoła i owieczek jego, niesiemy najgłębsze życzenia. Dodać tu jeszcze należy, iż poprzednio kościół katedralny ś. Jana, był zaszczycony nazwą kolegiaty królewskiej, a jeszcze dawniej parafialnym i należał do archidiecezyi gnieźnieńskiej.

Kur. war.

— Młody Anglik nazwiskiem Windham, potomek jednej z najstarszych rodzin, odziedziczywszy po ojcu 14,000 funtów szterlingów rocznego dochodu, starał się wydać je co do denara, nie na żadne pożyteczne rzeczy, lecz puszczał je na dziwactwa i drobnostki. Nie potrzebą być kandydatem do czubków, aby przepuścić rocznie 14,000 funtów szt.

### OTWORZENIE KONKURSU.

Królewski Sąd powiatowy w Gnieźnie  
I. Wydział.

Gniezno, dnia 12. Lutego 1862. przed południem  
o godzinie 11ej.

Nad majątkiem rękawicznika **Leopolda Wolffa** ztąd został powszechny konkurs otworzony.

Na tymczasowego zarządcę masy jest Radca sprawiedliwości **Kwadyński** ustanowiony. Wierzyciele powszechnego dłużnika wzywają się, ażeby w terminie na dzień 26. Lutego r. b. przed południem o godzinie 11ej w naszym pokoju instrukcyjnym przed Kommissarzem Sędzią powiatowym Panem **Roer** wyznaczonym, swoje oświadczenia i wnioski o zatrzymanie tegoż Zarządcy lub wyznaczenie innego tymczasowego Zarządcy podali. Wszyscy, co od powszechnego dłużnika nieco pieniędzy, papiery lub inne rzeczy, w posiadaniu lub w schowaniu mają, albo mu są winni wzywają się, ażeby mu nie wydawali lub odpłacili, owszem o posiadaniu przedmiotów aż do 10. Marca r. b. włącznie Sądowi lub Zarządcy masy donieśli, a to wszystko ze zastrzeżeniem swoich mniemanych praw, także do masy konkursowej odstawili. Posiadacze zastawów i inni z temi równo uprawnieni wierzyciele powszechnego dłużnika, mogą tylko o ich posiadaniu pozostających zastawów doniesienie zrobić.

### SPZREDAZ KONIECZNA.

Królewski Sąd powiatowy w Pile,  
dnia 31. Sierpnia 1861.

Posada okupna we wsi **Morzewie** pod numerem 7. w powiecie Chodzieskim położona, należąca się do **Franciszka i Rozalii z Kachurów**, byłej wdowie **Stomowicz**, małżonków **Pranke**, wedle taxy, w Registraturze wraz z wykazem hipotecznym i warunkami przejranej być mogącej, na Tal. 5202 Sgr. 11 Fen 8 oszacowana, w terminie na dzień 21. Marca 1862. przed południem o godzinie 12ej w miejscu zwykłych posiedzeń sądowych wyznaczonym, sprzedaną być ma

Wierzyciele, którzy względem pretensyi z

księgi hipotecznej nie pochodzącej zaspokojenia swe z summy kupna poszukiwać chcą, winni z pretensjami takowymi się zgłosić do Sądu.

Nieznajomi sukcesorowie dożywotnika **Piotra Steinberga w Morzewie** i posiadziela młyna **Józefa Pilata w Rząd-kowie** zapożyczają się na powyższy termin niniejszemu publicznie.

### Na sprzedaż.

1) Nasienie psiej trawy kupkowej (Knautgras, dactylis glomerata) centnar po 16 Tal., szefel po 4 1/2 Tal. Trawa ta jest dla naszego Księstwa najpewniejszą i najprzynosiniejszą, tak pod kosem jako i na pastwisko; na łąkach kwaśnych wytopia wkrótce trawy złe i w krótkim czasie inne zastępuje.

2) Nasienie gorczycy, szefel po 4 Tal., uprawiam takowe od kilku lat z dobrym skutkiem, i przekładam jego uprawę nad uprawę latwego rzepaku i rydzu, jeżeli w ogóle rzepak albo rzepik, ku używaniu wymierzwionego ugoru, jako zboże poprzedzające latowe rośliny olejne mają być chodowane.

3) Tryki po 25 do 50 Tal. za sztukę. Budowa silna we wełnie, ile można tylko jak największa nabitość wełny, wysoko poprawne.

**Dominium Żerkowo.**

**Rapmund.**

Spis mój **nasion**

**jarzynnych, polnych, leśnych i kwiatów** dołączyłem do Gazety Nr. 42. z dnia 19. Lutego. Wszystkie tamże wyszczególnione nasiona są zupełnie **czyste, prawdziwe i świeże** z siłą kiełkowania, takowe mogą więc każdemu jak najlepiej polecić.

**Jerzy Pohl w Wrocławiu,**  
Elisabethstr. 3.

Nowo-urządzony Hotel

**„Miasto Rzym“**

przy ulicy Albrechta (Albrechtsstrasse) Nr. 17.  
w **Wrocławiu**

poleca uprzejmie

**E. Astel.**

NB. Elegancko urządzone pokoje po 10 i 15 Sgr. na dobę.

w dużym mieście. Gdy jednak niektórzy Windhamowie cierpieli obłąkanie, więc dwóch stryjów młodego Windhama wytoczyło mu proces, aby go uznać za szaleńca, osadzić w domu obłąkanych i zagarnąć jego renty. Nie powiodło im się to wcale, lecz proces który trwał 30 dni, i który wymagał ściągnięcia świadków ze wszystkich stron świata, pochłoniął 50,000 funtów. Proces ten dał dziennikom powód do wykazania błędów sądownictwa angielskiego, które dozwala, aby ktoś zmuszony był bronić się, że jest przy zdrowych zmysłach. Częste w Anglii przypadki uznania obłąkania wskazują, jak wadliwym pod tym względem jest sądownictwo.

### Wiadomości literackie.

Warszawa. — Zeszyt 2. »Biblioteki Warszawskiej« za miesiąc Luty wyszedł z druku i zawiera: Ogłoszenie konkursu Augusta Cieszkowskiego; O towarzystwach wzajemnej pomocy, przez Ludw. Górskiego; Odpowiedź na jedno pytanie, przez Helenę; Życie i pisma Salomona Majmona, przez Kazimierza Kaszewskiego (dokończenie); Kronika paryska literacka, naukowa i artystyczna; Wyprawa Garibaldeggo do Sy-cylii, wspomnienia osobistych wrażeń, spisane przez Maksyma Du Campa, II. Kalabrya, I. tłumaczyl z francuskiego Maurycy Karasowski; Towarzystwo zachęty sztuk pięknych w Król. Polskiem; Poezya do magnatów węgierskich, przebywających za granicą (z Petoefiego), przez S. Pruszkową; Kronika literacka; Korespondencye; Kronika bibliograficzna; Wiadomości literackie; Dostrzeżenia meteorologiczne za miesiąc Grudzień r. z.; Wypadki średnie dostrzeżeń meteorologicznych w obserwatorium astronomicznym warszawskim w r. 1861 robionych.

### Przybyli do Poznania dnia 20. Lutego.

BAZAR: hr. Skarbek z Białca, Bukowiecki z Gorónska, Wierzbicki z Włocławy, Łubieński z Kłaczyna, Zabłocki z Chwalęcinka, Bronikowscy z Polski, Lossow z Boruszyna, Koszucki z Wargow, Mielęcki z Łabiszyna, hr. Działowska z Mława, prob. Kukliński z Głuchowa.

HOTEL DU NORD: Sławski z Komornik, Karnkowski z Borku, Weber z Naumburga. OEHMIGA HOTEL FRANCUSKI: Łakomicki z Lubina, Swinarski z Golaszyna, Schütte z Jauer, Augustowski z Gniewkowa, Schade z Babimostu, Ebels z Berlina, Grubel z Wrocławia, Gühring z Wolmirstedt.

STERNA HOTEL EUROPEJSKI: Jeschke z Białej, Potworowski z Silca, Schönherr z Królówca, Lobetanz z Rinteln, Gundlach z Głuchowa.

MYLIUSA HOTEL DREZDEŃSKI: Łubieński z Budziszewa, bar. v. Hoevel z Lianek, Li-mann z Sierosławia, v. Studnitz z Gorzelicy, Landsberg, Hirsch i Toussaint z Berlina, Diehl z Kolonii, Eschenhagen z Drezna, Kaplan z Frankfurtu n. M., Bohn z Skwierzyny, Roth z Göppingen, Levy z Inowrocławia, Richter z Porajna, Wojniłowicz z Młynska.

BUSCHA HOTEL RZYMSKI: Hoffmann d'Orvill z Frankfurtu n. M., Meyer z Seegnitz, Oppenheim z Berlina, Hirschfeld i Müller z Wrocławia.

HOTEL BERLINSKI: Trampe z Chudopie, Wasielewska z Chociczy, Masche z Dąbrowki, Krause z Kościana, Prüsing z Gdanska, Michels z Dölken.

Chłopey, którzy tutaj szkoły odwiedzają chcą, znajdą miłe przyjęcie w pensjonacie podpisanego. Polecam się także do gruntownego przygotowania do klas średnich szkół uczonych, pod umiarkowanymi warunkami.

Dr. phil. **Schummel** w Wrocławiu,  
Tauenzienstr. 9.

### Stowarzyszenie kupieckie w Poznaniu.

Zgromadzenie dnia 19. Lutego 1862.

**Zyto** (wępel po 25 szefli bez zmiany. Na Luty 43 2/3 pl. i pien., na Luty Marzec 43 3/4 pl. i list., na Marzec Kwiecień 43 3/4 list., na wiosnę 43 3/6 — 3/4 pl. i list., na Kwiecień Maj 43 3/4 — 2/3 pl. i pien., na Maj Czerwiec 44 list.

**Okowita** (beczka 8000 kwart Trallesa) lepiej. Na Luty 15 5/6 pl. i pien. 1 1/2 list., na Marzec 16 pl. i list., na Kwiecień 16 1/6 pl. list. i pien., na Maj 16 1/2 — 1/2 pl. i list., na Czerwiec 16 3/4 list., na Lipiec 16 7/8 pl. i pien. 17 list.

### Kurs giełdy Berlińskiej.

| Dnia 19. Lutego 1862.                          | Sto-pa pCt. | Na pr. kurant |             |
|------------------------------------------------|-------------|---------------|-------------|
|                                                |             | papie-rani.   | gotowi-żną. |
| Pożyczka rządowa dobrowolna. . . . .           | 4 1/2       | 102 1/2       | —           |
| „ z roku 1859. . . . .                         | 4 1/2       | —             | 108 1/3     |
| „ z roku 1856. . . . .                         | 4 1/2       | —             | 102 1/4     |
| „ z roku 1853. . . . .                         | 4           | —             | 106 1/2     |
| Oblig. długu skarbowego. . . . .               | 3 1/2       | —             | 90 5/8      |
| dito Marchii Elektoralnej i Nowej. . . . .     | 3 1/2       | —             | 90          |
| dito miasta Berlina. . . . .                   | 4 1/2       | —             | 102 1/4     |
| dito „ . . . . .                               | 3 1/2       | 89            | —           |
| Listy zastawne Marchii Elekt. i Nowej. . . . . | 3 1/2       | —             | 92 5/8      |
| dito „ . . . . .                               | 4           | —             | 101         |
| dito Pruss Wschodnich. . . . .                 | 3 1/2       | —             | 89 3/4      |
| dito Pomorskie. . . . .                        | 3 1/2       | —             | 91 1/4      |
| dito „ . . . . .                               | 4 1/4       | —             | 100 5/8     |
| dito W. X. Poznańskiego. . . . .               | 4           | —             | 103 3/4     |
| dito W. X. Poznańskiego. . . . .               | 3 1/2       | —             | 98          |
| dito W. X. Pozn. (nowe). . . . .               | 4           | —             | 97 1/4      |
| dito Śląskie. . . . .                          | 3 1/2       | —             | —           |
| dito Pruss Zachodnich. . . . .                 | 3 1/2       | —             | 88 1/2      |
| Bilety rentowe Poznańskie. . . . .             | 4           | —             | 98          |
| Obligacye miejskie II. Em. Pozn. . . . .       | 4           | —             | 95          |
| Obligacye prowincyalne Poznańskie. . . . .     | 5           | —             | 100 5/8     |
| Papiery banku prow. Poznańskiego. . . . .      | —           | 94 1/2        | —           |
| Louisdory. . . . .                             | —           | —             | 109 3/4     |
| Akcyje kolei żelazn. Starogr. Pozn. . . . .    | 4           | —             | 91 1/4      |